

6. Потіш Л.А. Збереження різноманітності гідрофільних птахів Закарпаття // Міжнародні аспекти вивчення та охорони біорізноманіття Карпат, Рахів, 1997, с.164-165.
7. Потіш Л.А. Про необхідність створення охоронної території в нижній течії р.Латориця // Матеріали конференції 7-9 квітня 1995р., м. Ніжин. - Київ, 1996. - 144-145.
8. Потіш Л.А. Чубата чернь - новий гніздовий вид фауни Закарпаття // Беркут. - Чернівці, 1996а - 5, 2. - 129.
9. Таллош В.С. Изменения в орнитофауне Закарпатской низменности в XX столетии // Орнитология в СССР, книга вторая, 1969, с.637-640.
10. Lehoczky Tivadar. Beregvarmegye Monographiaja. T.1, Ungvarett, 1881, 463 s.

УДК 639.127(477.87)

Л.А.ПОТІШ

ЗНАЧЕННЯ ГІДРОФІЛЬНИХ ПТАХІВ ЗАКАРПАТТЯ ЯК ОБ'ЄКТІВ ПОЛЮВАННЯ, ТА ЇХ ОХОРОНА

Не дивлячись на те, що на території Закарпатської області гідрофільні птахи відчувають нестачу у придатних для гніздування угіддях, чисельність окремих видів дозволяє використовувати їх як об'єкти полювання. Полювання на гідрофільні види практикується в Ужгородському, Мукачівському, Берегівському, Хустському та в невеликій мірі Іршавському районах. На території вказаних районів розташовані найбільші водойми області більша частина з яких експлуатується людиною (Закарпатський рибокомбінат, стариці р.Тиса, р.Латориця).

Полювання на пернату дичину розпочинається з полювання на качку. Строки полювання на Закарпатті дещо відрізняються від інших регіонів України. Початок зміщений на 10-14 днів пізніше. В деякій мірі такі заходи оправдані, так як наявні умови гніздування гідрофільних птахів, не здатні задовольнити всіх потреб мисливців області.

Для збору інформації по добуванню гідрофільних птахів нами було проведено анкетування серед мисливців Українського Товариства Мисливців та рибалок. З цією метою було розроблено анкету яка включала в себе як питання, що стосуються видової належності виду, так і питання строків полювання. Для більш детального аналізу стану вилучення гідрофільних птахів мисливцями області протягом 1995-1997 років було прийнято участь у полюваннях на водоплавних та водно-болотних птахів на території Ужгородського Мукачівського та Виноградівського районів.

Зібраний нами матеріал по чисельності мисливців та впливу полювання на стан гідрофільних птахів на території Закарпаття свідчить про те, що гідрофільні птахи займають незначне місце у загальному обсязі добутих мисливських тварин.

Проведене анкетування дало змогу виявити певні закономірності як у перебуванні мисливських гідрофільних птахів, так і в кількості вилучених особин, що графічно зображено на рис.

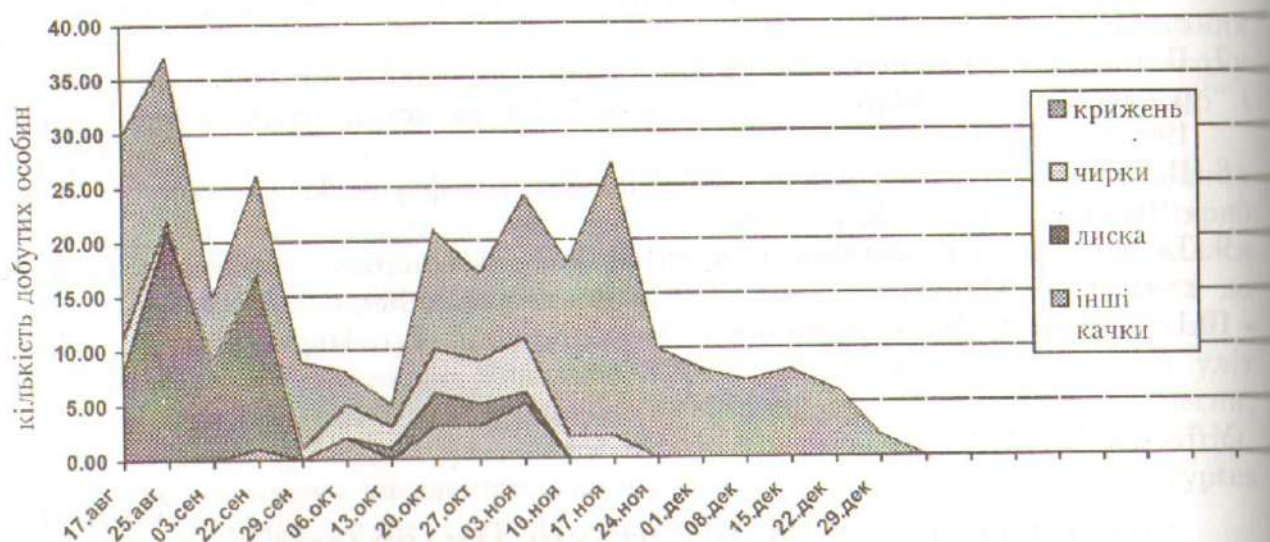

Рис. Кількість вилучених особин мисливських видів гідрофільних птахів протягом сезону 1996 року на Закарпатті.

Загальна картина добутих гідрофільних птахів свідчить про те, що на початку сезону полювання, мисливцями вилучається місцеві гідрофільні птахи. Середня кількість добутих птахів не перевищує 2 особини на день полювання для одного мисливця. Проведені полювання в різних районах області засвідчили, що нажаль низький освітній рівень мисливців, не дає можливості провести повидовий аналіз вилучених гідрофільних птахів.

Хід вилучення гідрофільних, на території області, знаходиться в прямій залежності від формування і ходу зимівлі птахів цієї групи на Закарпатті. Як видно із рис. після початку полювання, коли гідрофільні є реальною здобиччю, настає період різкого зменшення кількості добутих птахів одним мисливцем. Ріст кількості добутих мисливцями гідрофільних, зростає тільки із 2-ї декади листопаду. Це переважно крижні які прилітають із більш північних регіонів. Максимум добування, спостерігається в першій половині грудня. Слід відмітити, що така закономірність відмічається кожний рік із незначними відхиленнями у строках. Як нами відмічалось на зимівлю гідрофільних в Закарпатті в першу чергу впливають погодні умови. Ранні заморозки примушують птахів відкочувати на незамерзаючі ділянки річок, де вони стають більш легкою здобиччю мисливців.

Як і на всій території України, на території Закарпаття весняне полювання не проводиться.

Сучасний стан, гідрофільних птахів на Закарпатті, вимагає проведення цілої низки природоохоронних заходів для покращення кількісних і якісних показників мисливської фауни регіону. Слід відмітити, що на досліджуваній території не існує жодної природоохоронної території (заповідника, заказника, національного парку, тощо), який був би створений з метою охорони гідрофільних птахів. За результатами наших досліджень у обласне управління Мінкобезпеки було подано 2 обґрунтування необхідності створення таких територій. На наш погляд особливу увагу слід звертати на території які використовуються гідрофільними птахами під час сезонних перельотів, зокрема

весняних (Потіш 1992). Створення відповідних охоронних територій на основі орнітологічних об'єктів, у майбутньому стало б резервом у поповненні як гніздової фауни Закарпаття, так і покращення стану гідрофільних птахів на даній території.

Думка про часткове відтворення колишніх водно - болотних територій як то Чорний Мочар (Кравчук 1992) має під собою реальну підставу але вимагає великих затрат. На наш погляд охорона гідрофільних птахів Закарпаття повинна бути зосереджена на стабільне існування тих водно - болотних територій, які утворились внаслідок діяльності людини. Сюди відносяться також і великі площі затоплюваних територій під час осінньо - весняних паводків. Створення таких територій дало б змогу найбільш пластичним видам гідрофільних, використовувати ці території як резерв при освоєнні окультуреного ландшафту і сприяло б збільшенню кількості гніздуючих видів орнітофауни Закарпаття. Певні тенденції в цьому напрямку мають місце (Потіш 1996, Баренблат 1996), але разом з тим у процесі майбутнього гідробудівництва, на найбільшій водній артерії Закарпаття р.Тиса, під загрозою зникнення опинились два види крячків. Цей факт свідчить, що проведення будь яких робіт по благоустрою водно - болотних територій повинні враховувати сучасний стан та загальні закономірності поширення та сезонного розміщення гідрофільних на території Закарпаття.

SUMMARY

L.POTISH

WATERFOWLS AS A HUNTING OBJECT IN TRANSCAPATION REGION

Data and number of the waterfowls which are keep out of hunters are given. Article includes statistical number of main waterfowls which was keep out during hunting season 1996. The main problem of collecting data about list of species is low ecological education of hunters in Transcapathion region.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баренблат М.А., Баренблат И.А. Новое место гнездования чёрного аиста на Закарпатье // Беркут - 1995 т.4. вип. 1-2 с.33
2. Кравчук В.С. Основні питання наукового обґрунтування репродукції меліоративної системи "Чорний Мочар" // Проблеми агропромислового комплексу Карпат, вип.1, "Карпати", В.Бакта, 1992, с.102-106
3. Потіш Л.А. Чубата чернь новий гніздовий вид фауни Закарпаття // Беркут. - Чернівці, 1996. - 5, 2. - 129.

УДК 595.1.132

Д.Ю СОЙМА, І.Я. ПОНІН

GLOBODERA ROSTOSHIENSIS І ПРОБЛЕМИ ПРИСАДИБНОГО КАРТОПЛЯРСТВА

Понад 20 років тому в Закарпатській області були виявлені осередки картопляної нематоди паразита, який викликає надзвичайно небезпечну хворобу картоплі - глободероз. Навіть низький рівень нематодної інвазії не тільки впливає на продуктивність рослин, але й погіршує якість вирощуваної